

UURING

Kohalike omavalitsuse kasu ettevõtlust ja ettevõtluskeskkonda arendavatest tegevustest

Rivo Noorkõiv
Aado Kesipaik
Ulf Johansson
Olavi Grünwald

Seminar 9.12.2020

Päevakava

- 10.00-10.10 Seminari avamine. Kaire Luht, Rahandusministeerium
- 10.10-11.00 Kohalikud omavalitsused ettevõtluskeskkonna kujundajatena Eestis: olukord ja soovitused. Rivo Noorkõiv ja Aado Kesipaik
- 11.00-11.20 Kohalike omavalitsuste tegevus ettevõtluskeskkonna loojana. Väliskogemus. Ulf Johansson
- 11.20-11.40 Arutelu
- 11.40-11.50 Vaheaeg
- 11.50-12.30 Ettevõtlust toetavate meetmete kasu hindamine. Finantstööriista tutvustus. Olavi Grünwald
- 12.30-13.00 Arutelu ja kokkuvõte

Uuringu meeskond

Rivo Noorkõiv

Olavi
Grünvald

Aado
Keskaik

Ulf Johansson

Uuringu eesmärk

- saada teadmisi ja parima praktika näiteid kohalike omavalitsuste tegevustest ettevõtluse ja ettevõtluskeskkonna arendamisel kodu- ja välismaal;
- selgitada nendest tegevustest saadav kasu ja töötada selle hindamiseks välja finantstöörüist, mis võimaldab saadavat kasu välja arvutada;
- Soovitused kohalike omavalitsuste motivatsiooni kasvatamiseks ettevõtluse ja ettevõtluskeskkonnaga tegelemiseks.

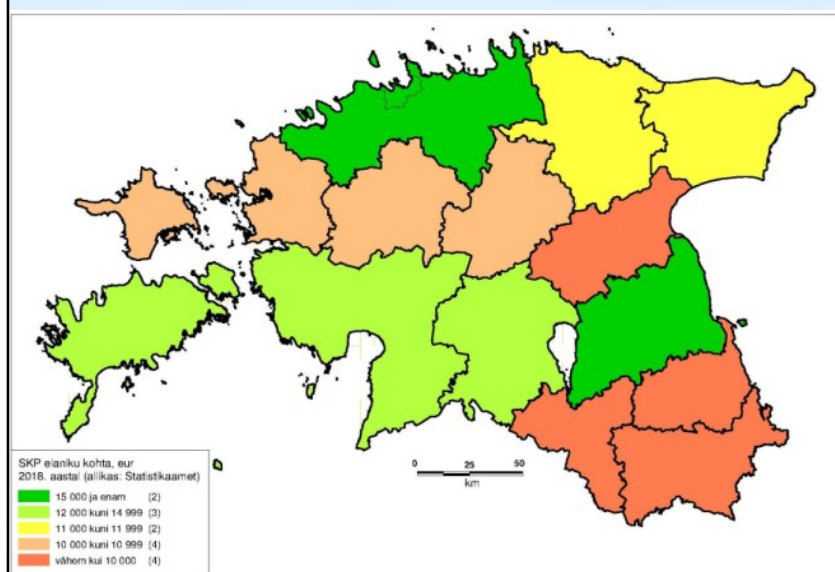

Metoodika

- Uuringu teostamisel kombineeriti erinevaid kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid analüüsimeetodeid.
- Varasemad uuringud, dokumendid, strateegiad, määrused jne-nende analüüs
- 4 e-küsitlust: arendus- ja ettevõtlusspetsialistid 79 KOVis, MAK maakondlikud juhid, Rahandusministeeriumi regionaalhalduse maakondlike talituse juhatajad (RR) ja ettevõtjad.
- Intervjuud, fookusgrupid
- 5 KOVi piloot:avalitsust: Pärnu linn, Rae vald, Rõuge vald, Viljandi linn, Väike-Maarja vald
- Rootsi, Soome ja Taani väliskoemuse analüüs
- Finantstööriista väljatöötamine tegevuste kasu mõõtmiseks

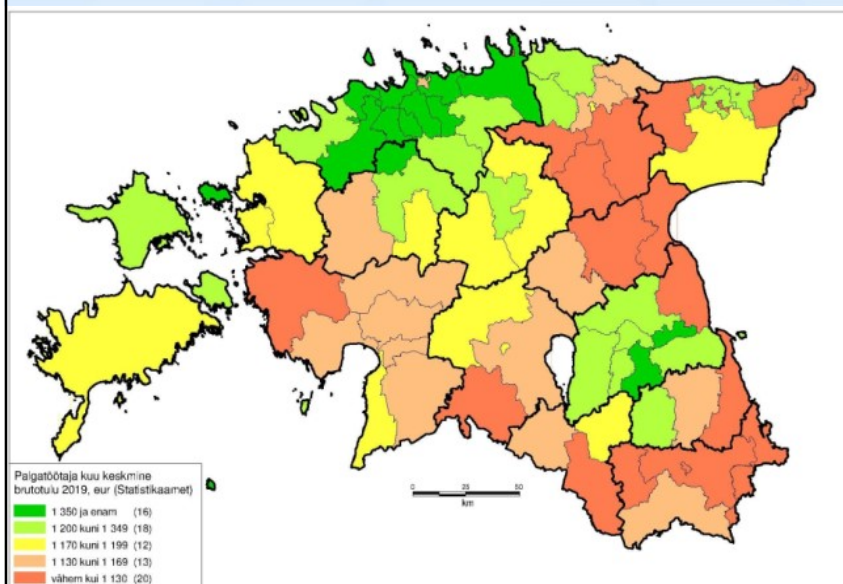

Sisemajanduse koguprodukt elaniku kohta, eurot 2018 (Allikas: Statistikaamet)

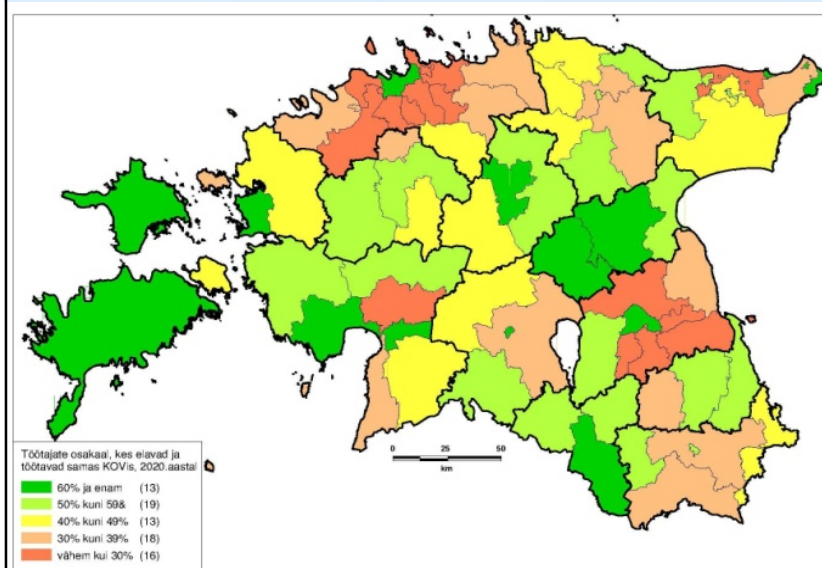
Palgatöötaja kuu keskmine brutotulu, 2019

(Allikas: Statistikaamet)

Töötajate osakaal, kes elavad ja töötavad samas kohalikus omavalitsuses

(Allikas: Töötamise register)

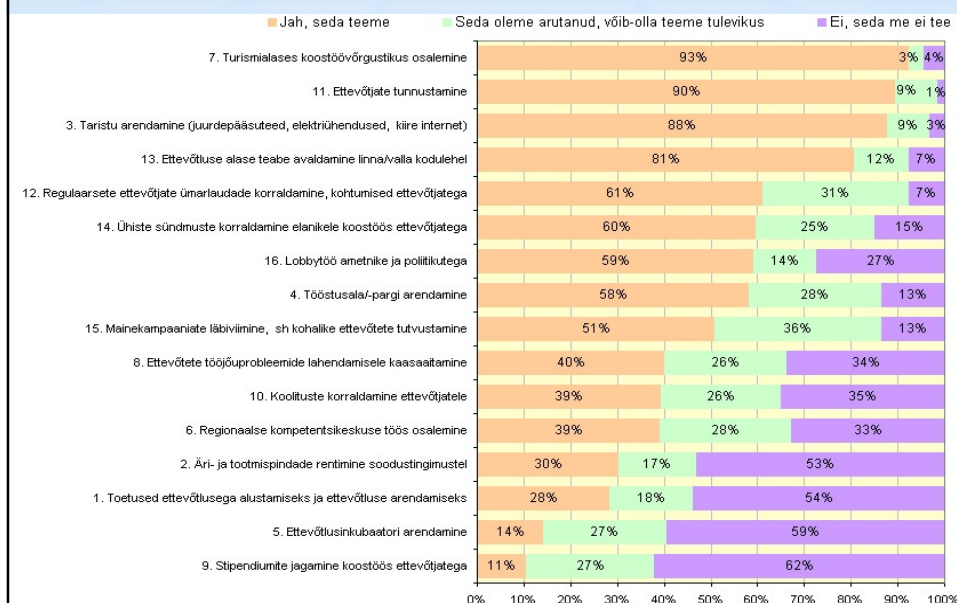

Kasu KOVile ettevõtluskeskkonna arendamisest

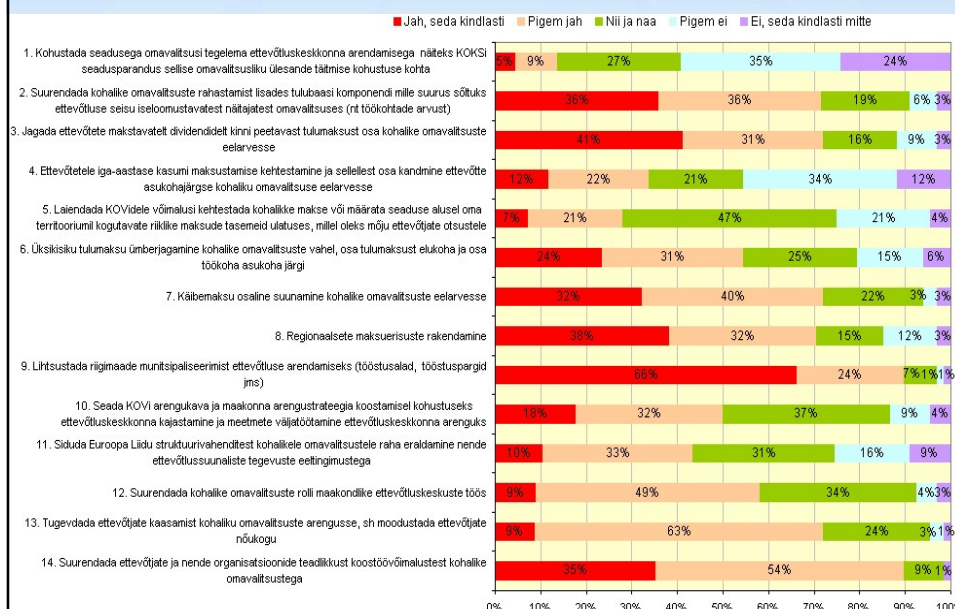
- 64% KOV vastanutest on arvamusel, et KOV saab kasu: töökohad ja nende suurem mitmekesisus, elanike paiksus ja sisseränne, elukeskkonnakvaliteet ja avalikud teenused, linna või valla maine ja atraktiivsus. Omades oma territooriumil edukad ettevõtteid tähendab see KOVile suuremat tuntust ja aktiivsemaid/haritumaid elanikke. Samas ka heal järjel inimesi, kelle sisstulekud parandavad kohalikku elatustaset. Maksutulu.

KOV tegevused ettevõtluskeskkonna arendamisel

KOV vaade motivatsiooni kasvuks

Ettevõtjate ootused KOVidele

- Tuge piirkonna tuntuse suurendamiseks, KOV maine tõstmiseks turundustegevuse läbiviimisel (jah, seda kindlasti 83%).
- Ettevõtjate kaasamist KOV otsusprotsessidesse tuleviku üle (arengukavad, planeeringud) (79%).
- KOV ametnike koolitamist ettevõtluse toimimise mõistmiseks (76%).
- Asjaajamise lihtsustamist ja kiirendamist, bürokraatia vähendamist planeeringute- ja ehituslubade väljastamisel (74%).
- Noorte tööalase ettevalmistamine (71%).
- Koostöö vahendamisega ettevõtjate ja ülikoolide vahel (69%), ettevõtluse tugistruktuuridega (69%).
- Kohalike ettevõtjate probleemide ja ettepanekute edastamisega riigiasutustele (69%). Jätkuvalt on aktuaalne taristu arendamine (67%).

KOV tegevuse tulemuslikkus

- KOV poolt hinnati kõige mõjusamaks tööstusalade arendamist (41% tugev mõju ja 36% pigem tugev mõju), osalemist turismivõrgustikus (36% ja 38%) ja investeeringutoetust ettevõtetele (42% ja 25%).
- KOVidest vastanutest 32% arvas, et nende KOV on ettevõtjasõbralik ja 55% pigem ettevõtjasõbralik. Vastanutest hindavad oma teadmisi ettevõtluskeskkonnaga tegelemiseks väga heaks 6% ja heaks 48%; keskpäraseks hindab teadmisi 40% ja 6% pigem kehvapoolseks.

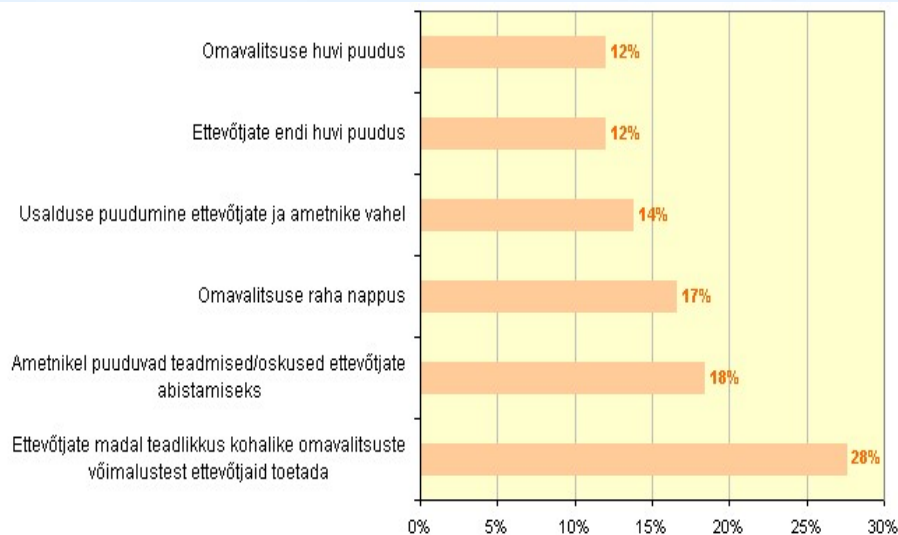

KOV tegevuse tulemuslikkus

- Ettevõtjad hindasid KOV tegevustest mõjukamateks investeeringutoetust ettevõttele (mõju tugev 54% ja pigem tugev 24%), tegevustoetust (eelkõige turundusele) (41% ja 34%) ja ettevõtjate koolituste toetamist (38% ja 35%).
- MAK juhtide arvates on KOV poolt ettevõtluse toetamise tegevustest mõjusamateks tööstusalade arendamine (tugev 54% ja pigem tugev 38%), osalemine turismivõrgustikus (15% ja 46%) ning investeeringutoetused ettevõtetele ja ettevõtlusvõrgustike toetamine.
- RR vaatest lähtuvalt on mõjusamateks osalemine regionaalsete kompetentsikeskuste töös (mõju tugev 55% ja mõju pigem tugev 45%), üüripindade toetamine (55% ja 27%), osalemine turismivõrgustikes (36% ja 36%), inkubaatorite arendamises (18% ja 73%) ja tegevustoetuste (eelkõige turundustegevusele) andmises (18% ja 64%).

Asjaolud takistavad ettevõtjate suhtlust/koostööd KOVdega?

KOV koostöö ja MAK positsioneerumine

- KOV-dest 72,1% teeb ettevõtluskeskkonna arendamisel koostööd teiste KOV-idega.
- MAK-idega teeb koostööd 72% KOV-idest. 92,3% MAK-idest peab oma rolli ettevõtluskeskkonna mõjutamisel oluliseks. KOV-idest hindas MAK-idega koostöö väga heaks 18%, heaks 43% ja keskpäraseks 2%. MAK-ide poolt vaadatuna pidas KOV-idega koostööd heaks 62% ja väga heaks 15%.
- MAK-id ise on KOV-ide rolli suurenemise osas MAK-de töös tagasihoidlikul arvamusel- 46% pigem ei ja 8% kindlasti ei.

Kokkuvõte

- KOVide panustamine ettevõtluskeskkonda ebaühtlane, samas on väga häid praktikaid. Teadvustamine, et ettevõtluskeskkonna arendamine on kohaliku elu küsimus.
- KOV maksusüsteemis pole toimunud muutusi, tsentraliseeritud ja KOV nõrk finantsautonoomia.
- KOVide maakonnatasandi koostöö on jätkuvalt nõrk. Maakonnakeskuse KOV oluline roll! MAK roll.
- Nõrk ettevõtluskeskkonna suunaline motivatsioon KOVides, ametnike pädevuste suurendamise vajadus.
- Riigile kuuluva maaressursi ärielistel eesmärkidel KOVidele kasutusse andmine.
- Kogukondades mõistmist ettevõtluse rollist KOV arengus ja häiringute korral sobivad kaalutletud lahendused.
- KOVide ja keskvalitsuse strateegiline partnerlus- kompleksus

Ettepanekud- maksusüsteem

- Ettevõtte kasumilt makstava tulumaksu osaline suunamine KOV eelarvesse.
- Tasandusfondi muudatus, mis stimuleerib KOV-e tegelema ettevõtluskeskkonnaga, lisades tasandusfondi ettevõtlusolukorda iseloomustava komponendi ja tulenevalt KOV majandusolukorra paranemisest suurema maksutulu korral mitte vähendama tasandusfondist eraldisi.
- Üksikisiku tulumaksu jaotamine elu- ja töökoha KOV vahel.
- KOV-ide võimalus kehtestada ise kohalikke makse või määrata seaduse alusel oma territooriumil kogutavate riiklike maksude tasemeid ulatuses, millel oleks oluline mõju ettevõtjate otsustele.

Ettepanekud- institutsionaalne suutlikkus

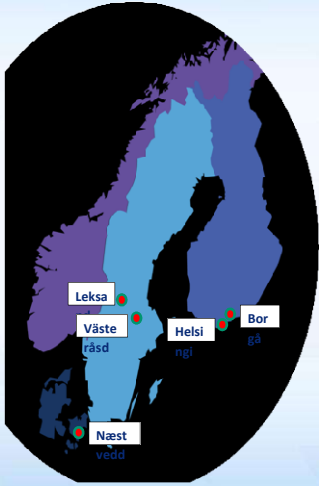
- KOV maakondlik koostöö ja MAKide rolli kasvatamine.
- Strateegilise eestvedamise kasvatamine ja projektipõhisuse suurem jätkusuutlikkus sh arengudokumentide sidusus ja nende elluviimise suurem tõhusus).
- KOV ametnike koolitamine ettevõtluse ja ärikeskkonna toimimisest, trendid.
- Ettevõtjate suurem teadlikkus ja organiseerumine.
- Maakondlike ettevõtlusnõukogude moodustamine.

Ettepanekud- protsessi paindlikkus ja eesmärgistatus

- Riigimaade munitsipaliseerimine.
- Ettevõtlusega kaasnevate häiringute kompenseerimine kogukondadele.
- Riigihankeseaduses suurem paindlikkus hangete läbiviimiseks.
- Vabariigi Valitsuse ja Eesti Linnade ja Valdade Liidu iga –aastastel läbirääkimistel ettevõtlusteema jõulisem päevakorda seadmine ja töögrupi moodustamine.
- Analüüsid ja seiresüsteemi arendamine, Minuomavalitsus!, ettevõtjasõbraliku KOV selgitamine

Kohalike
omavalitsuste
osalemine
ettevõtluskeskkonna
kujundamisel
Soomes, Taanis ja
Rootsis

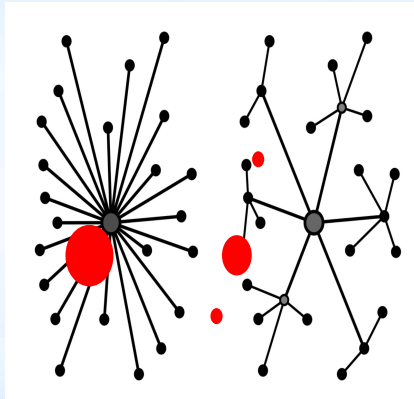

Rahvusvaheline võrdlusalus

- Uuringu käigus viidi läbi kolme välisriigi - Soome, Rootsi ja Taani. Nimetatud riikide valik põhineb järgmistel argumentidel:
- Euroopa Liidu liikmed, neil on Eestiga ühised põhiväärtused ja majandusruum;
- Soodsa ettevõtluskeskkonnaga, maailmas tunnustatud eduka majandusega riigid, nendes riikides käiakse maailma parimate praktikatega tutvumas;
- Tugevad Põhjamaa demokraatlikud riigid, peale haldusreformi liikusid kohalikud omavalitsused Eestis nende riikide halduskorralduse suunas;
- Eesti olulised kaubandus- ja koostööpartnerid, sh kohalike omavalitsuste sõprusomavalitsused.

Kolme Põhjamaa ja Eesti erinevus

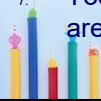
- Eestis on kohalikel omavalitsustel palju väiksem rahaline võimekus.
- Kui pealinnaregiooni roll majanduskasvus on kõigis Põhjamaades suur, siis Eestis on Tallinn võrdlusriikide pealinnadest veel domineerivam, seda nii majanduses kui ka rahvastikus.

7 võrdlusteemat

Kolme Põhjamaa riikliku ja kohaliku tasandi esindajatega viidi läbi intervjuud ja dokumentide analüüs, milles keskenduti kohalike omavalitsuste ja ettevõtluse suhtestumise seitsmele teemale:

1. Õiguslik alus;
2. Organisatsiooniline ülesehitus ja koostööviisid;
3. Ettevõtluse arendamise toetuse eelarve ja rahastamise liigid;
4. Tegevuse põhiliigid;
5. Parim praktika ja õnnestumistegurid;
6. Kitsaskohad, turutõrked, võimalikud täiustused;
7. Toetuse mõju mõõtmine kohaliku ettevõtluse arengule.

Õiguslik alus

- Kolmes riigis on palju sarnasusi kohalike omavalitsuste kohustuste osas, samuti ülesannete ja mandaatide jaotamisel kohaliku, piirkondliku ja riikliku tasandi vahel.
- Samuti jagavad nad tugeva riikliku ühenduse olemasolu, kus kohalikud omavalitsused (ja piirkonnad) saavad hankida tuge ja pädevust kohaliku ettevõtluse arendamiseks.
- Kõigis kolmes riigis, olgu seadusandlusega või ilma, töötavad kohalikud omavalitsused kohaliku ettevõtluse edendamisel.

Organisatsiooniline ülesehitus ja koostööviisid

Taani

- Kogu ettevõtluse arendamise süsteem muudeti Taanis 2019. aastal. Omavalitsuste roll mõnevõrra vähenes ja keskenduti rohkem kuuetele äsja rajatud piirkondlikule ärinõuandlale (Erfverfshus).
- Paljud kohalikud omavalitsused ostavad neilt ettevõtluse arendamise teenuseid.
- Sellest hoolimata on enamikus Taani omavalitsustes endiselt ettevõtte arendamiseks oma struktuuriüksused. Nende ülesehitus on erinev, kuid enamasti töötab nendes paar inimest, kelle fookuses on ettevõtluskeskkond.
- Nad töötavad üldjuhul linnapea/vallavanema kantseleis.

Organisatsiooniline ülesehitus ja koostööviisid

Soome

- Kohalikud omavalitsused tavaliselt vastutanud ettevõtluse arendamise eest poliitilisele organile - tavaliselt omavalitsuse poliitikutest koosnevale komiteele.
- Paljude ettevõtluse edendamise funktsioonidega tegeletakse piirkondlikul tasandil (landskap) või omavalitsuste liidu (samkommuner) poolt.
- Levinud lahendus on see, et väiksemad maalsed omavalitsused teevad koostööd suurema linnaga, et neil oleks „ettevõtluse arendamise büroo” vormis professionaalne organisatsioon.

Organisatsiooniline ülesehitus ja koostööviisid

Rootsi

- Kohaliku omavalitsuse raames loodud organisatsioonid erinevad. Nende äritegevust soodustavad tegevused toimuvad erinevates organisatsioonilistes vormides ja ärifunktsioonide täitmiseks on palju erinevaid koostööpartnereid.
- Ettevõtluse edendamise funktsioon on kõige sagedamini kohaliku omavalitsuse juhtimise all, st. poliitilise juhtkonna lähedal.
- Koostöö ettevõtluskliima ja arengu edendamiseks toimub sageli kohalike omavalitsuste koostöös kohalikus äri- ja arendusettevõttes, mis on avaliku ja erasektori ühisomand või nn äriregioonides (Business Regions), kus suurim kohalik omavalitsus sageli mängib koostöös juhtivat rolli.

Organisatsiooniline ülesehitus ja koostööviisid

- Kõigis kolmes riigis suureneb vastutus kohaliku tööhõive eest, mis lisab uusi stiimuleid kohaliku ettevõtluse arendamiseks.
- Koostööpiirkond on tavaliselt suurem kui ühe kohaliku omavalitsuse territoorium, kus inimesed ja ettevõtted ei ole oma igapäevaste tegevuste jaoks seotud omavalitsuste halduspiiridega.

Ettevõtluse arendamise toetuse eelarve ja rahastamise liigid

- Intervjueeritavad kõigis kolmes riigis, nagu ka kirjanduse ülevaate tulemused, rõhutavad toetuse rahastamise määratlemise raskusi ettevõtluse arendamiseks.
- Kolme riigi kohaliku ettevõtluse arendamise kolm peamist finantseerimisallikat on maksud, ELi ja valitsuse toetused ning avaliku ja erasektori ühisalgatused.
- Kuigi toetused võivad pakkuda olulist finantsvõimendust, määratletakse „projektipõhisust” ja „toetust” kui riski.

Tegevuse põhiliigid

- Mitteametliku dialoogi tähtsus kohaliku omavalitsuse ja kohalike ettevõtete vahel. See on kõige tõhusam viis mõista maakasutuse planeerimise, infrastruktuuri, hariduse (sh täiendõppe) jms vajadusi.
- Ettevõtluse edendamise organisatsioon (sageli ametliku äriüksusena koostöös teiste kohalike omavalitsustega). Sellised bürood saavad töötada suuremal geograafilisel territooriumil ja pakkuda professionaalseid teenuseid. Hea näide, et kui Nokia Uleåborgis tegevuse lõpetas, siis asutati ettevõtluse edendamise organisatsioon, kes toetas väga paljusid alustavaid ettevõtteid.

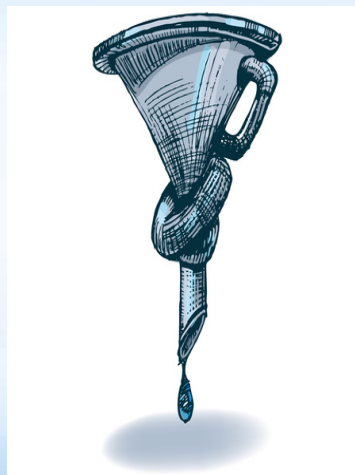
Parim praktika ja õnnestumistegurid

- Taani: Väga raske on kindlaks määrata tegevust, mis on kõige edukam. Kohalikul kontekstil on väga oluline roll ja "üks suurus sobib kõigile" ei tööta.
- Soome: Olulise tegurina mainitakse head dialoogi kohalike omavalitsuste ja kohalike ettevõtete vahel. Tööjõu arendamine on kohalikes omavalitsustes ülioluline.
- Rootsi: KOV poliitikute ja riigiteenistujate teadmiste suurenemine ettevõtluse arendamise ja ettevõtluse loomise kohalike tingimuste kohta on ülioluline. Sellised teadmised on hädavajalikud, et mõista, millised meetmed on kohalikul tasandil tõhusad või mitte
- Kõigis kolmes riigis rõhutati tõhusa ja professionaalse ettevõtlusorganisatsiooni tähtsust, KOV ametnike pädevust kui tegurit, mis soodustab kohaliku ettevõtluse arengut.

Kitsaskohad, turutõrked, võimalikud täiustused

- Taanis peetakse väiksemate kohalike omavalitsuste peamiseks kitsaskohtadeks töötajate kompetentsilünkasid ja inimressursside puudust.
- Soomes nimetati kohalike omavalitsuste peamiseks pudelikaelaks inimeste ja rahaliste vahendite nappust.
- Rootsis mainitakse sageli kohalike poliitikute ja riigiteenistujate teadmiste puudumist äritegevuse tingimuste kohta.
- Riigihangete rolli mainiti kõigis kolmes riigis, see võib olla vahend väikeettevõtete konkurentsivõime suurendamiseks, kuid praegu on kasutatavate valiku- ja

GEOMEDIA

Toetuse mõju mõõtmine kohaliku ettevõtluse arengule

- Ehkki otsest kasu kohalike omavalitsuste ettevõtluse edendamisest ja osutatavate tegevuste tulemuslikkust on raske mõõta, tehakse kõigis kolmes Põhjamaas ettevõtluse arendamiseks olulisi jõupingutusi.
- Kõigis analüüsitud riikides uuritakse regulaarselt ettevõtluskliima arengut kohalikul, regionaalsel ja riiklikul tasandil.

GEOMEDIA

FINANTSTÖÖRIIST

Eesmärgipüstitus

- Välja töötada metoodika ja hindamistööriist, mis võimaldab omavalitsuste ettevõtluse toetamisest saadavat **kasu** välja arvutada ja valitud meetmeid põhjendada.
- **Kasu**: igasugune majanduslik ja mitterajanduslik tulu, sealhulgas:
 - täiendavad laekumised omavalitsuse eelarvesse (nt suurem maksu laekumine),
 - elanike arvu suurenemine ja nende heaolu kasv,
 - muud positiivsed muutused omavalitsuses (nt teenuste kvaliteet ja kättesaadavus muutub paremaks, tekib rohkem vabaaja veetmise võimalusi).
- Eelkõige tuli:
 - Kaardistada meetmed ja eristada need, mida on võimalik kvantitatiivselt mõõta;
 - Leida/luua metoodika, kuidas kasu mõõta ja koostada tööriist.

Milleks toetada?

- Esmalt tuleks KOV-il vastata küsimusele, miks ettevõtlust toetada.
- Õigustatud siis, kui:
 - Stimuleerib efektiivsuse ja tootlikkuse kasvu;
 - Kiirendab soovitud struktuurseid muutusi majanduses;
 - Võimendab innovatsiooni;
 - Suurendab valikuid tarbijatele (uute toodete ja teenuste pakkumine).
- **Kuid** toetuse mõjul ei pruugi konkurents võita mitte efektiivsem ja tootlikum ettevõtte ning toetuse mõju üldisele heaolule ja arengule võib olla kokkuvõttes negatiivne.

Väljakutsed tööriista loomisel

- Vähene teoreetiline ja empiiriline alusmaterjal;
- Keerukus mitterahaliste mõjude väljendamisel rahalistes väärtustes – et oleks üks mõõtmisalus;
- Tööriista tuleb suhtuda reservatsiooniga – mudel on alati tegeliku olukorra lihtsustatud kujutus;
- Kasutatakse muutujate keskvaartusi (rusikareegleid), tegelikkuses võivad need varieeruda suures amplituudis;
- Mõned meetmed (nt ettevõtete tunnustamine, kohtumised ettevõtjatega) jäid välja, sest rahalise mõju hindamiseks ei leitud piisavalt sobivat alust.

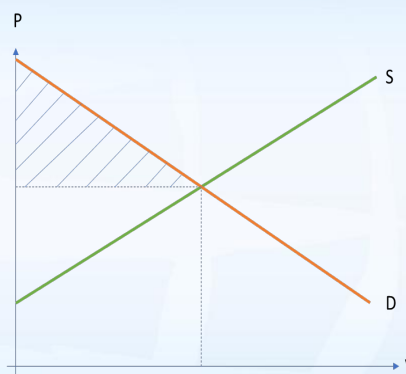
Mida mõõdetakse

- Tööriistaga mõõdetakse:
 - rahalist tulu KOV-ile üksikisiku tulumaksu laekumisest;
 - nõ teise ringi tulumaksu täiendavast tarbimisest KOV-i territooriumil;
 - meetmetest tekkiv nn omatulu (tööstusala, inkubaatorid, üüripinnad);
 - nõ internaliseeritud (st rahas mõõdetud) sotsiaalne kasu elanikele, mis tekib täiendavast tarbimisest.
- Tööriist ei mõõda otseselt mõju:
 - piirkonna mainele;
 - piirkonna atraktiivsusele uute ettevõtte ja elanike jaoks jms.

Sotsiaalse kasu mõõtmine

- Sotsiaalne kasu elanikele tekib täiendavast tarbimisest: nn valmisolek maksta kontseptsiooni alusel;
- Ei too tulu KOV-i eelarvesse – on elanike lisakas;
- **Valmisolek maksta** väljendab maksimaalset hinda, mille eest või alla selle tarbija kindlasti ostaks ühe toote või teenuse;
- Mõõdik: % sissetulekust.

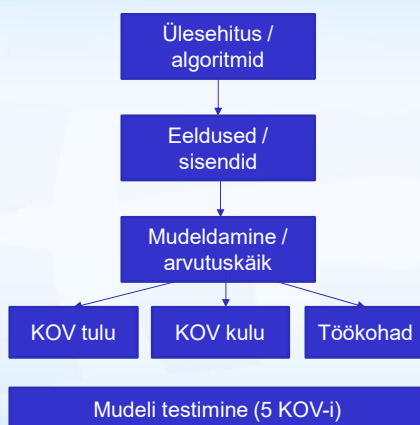

Kasutuspiirangud

- Marginaaltulu kontseptsioon – st ei saa järelda, et tulemused püsivad ka meetme nõ lõputu skaleerimise korral:
 - kogu ettevõtlust toetavat pingutust ja vahendeid ei saa suunata ühte meetmesse (nt inkubaatorite arendamisse);
- Kasu mõõdetakse läbi lisandunud töökohtade, tegelikkuses võib efektiivsuse kasv tähendada ka töökohtade arvu vähenemist, aga:
 - Eeldame konkurentsivõime kasvu;
 - Palgataseme kasv;
 - Väheneb likvideerimise ja töökohtade kadumise oht (ettevõtte ei jää konkurents alla).
- Tööriist on kindla raamistikuga, tegelik meede ei pruugi mudelisse hästi sobida (üritada kohandada tööriista või loobuda mõõtmisest).

Finantsiline tööriist

Meetmed, mis on mudelis:

- Investeeringutoetused
- Tegevustoetused
- Tööstusalade arendamine
- Inkubaatorite arendamine
- Kompetentsikeskustes osalemine
- Turismivõrgustikes osalemine
- Üüri(elu)pindade toetamine
- Osalemine ettevõtlusvõrgustikes
- Koolitused

Üldised eeldused

Omavalitsuse osakaal FI tulumaksus	%-punkti	11,96%
Diskontomäär	% aastas	3,0%
Palga reaalkasv	% aastas	2,0%
Kaudse tulu arvutamine		
Leibkondade säästmise määr	% sissetulekust	13,0%
Oma KOV-is kulutuste tegemise osakaal	% kulutustest	50%
Töökohta / Müügitulu	tk/m€	14,4
Keskmine palk KOV-is	€ / kuus	1100
Sotsiaalse tulu arvutamine (valmisolek maksta):		
Tarbimiskulutuste lisakasu	% tuludest	10%

Investeeringutoetus

- Toetatakse ettevõtete investeeringuid, lisandub ettevõtte enda poolne panus.
- Arvutuse alus: töötajat põhivara (€) kohta!
- Olulisemad sisendid/muutujad:
 - Investeeringu(te) (keskmine) mõjuaeg (eluiga, max 40a)
 - KOV-i toetuste summa (€)
 - Ettevõtete poolne kaasfinantseerimise määr
 - KOV-i elanike osakaal uute töökohtade täitmisel
 - Keskmine palk KOV-is või toetuse saanud ettevõtetes
 - Toetust saavad sektorid ja nende osakaal.

Tegevustoetus (turundustegevustele)

- Toetatakse tegevuskulude katmist – eelduslikult on seotud peamiselt turunduskuludega (messid, kontaktide loomine jms);
- Sammud:
 - Sisestatakse toetuse summa ja protsent projekti(de) kogueelarvest.
 - Eeldatakse toetuse mõju pikkus – kuna toetus on suunatud turundusele, siis võib mõju olla pikem (max 10 aastat).
 - Eeldatakse, millistele tegevusaladele toetust antakse (osakaalud).
 - Leitud müügikordajaga hinnatakse automaatselt, kui palju võiks kasvada ettevõtete müügitulu turunduskulude mõjul.
 - Statistika põhjal on leitud, kui palju töökohti on seotud müügituluga.
 - Hinnatakse ka KOV-i elanike osakaal uute töökohtade täitmisel.
 - Keskmise palga ja KOV tulude osakaaluga tulumaksus (11,96%) abil leitakse KOV-i maksutulu.

Tööstusalade arendamine

- KOV toetab tööstusalade ja -parkide arendamist oma territooriumil või arendab neid ise;
- Sammud:
 - Hinnatakse KOV-i investeeringu maht tööstusparki, tegevuskulud ja periood;
 - Tööstuspargi parameetrid – pindala (ha) ja hoonestuste osakaal sellest;
 - Eeldatakse pargi täitumise parameetrid (täituvuse aeg, max täituvus);
 - Eeldatakse ettevõtete keskmine investeering ruutmeetri kohta ning rendi tase (või hoonestusõiguse tasu);
 - Eeldatakse uute töökohtade osakaal pargi ettevõtete töökohtadest, KOV-i elanike osakaal nende täitmisel ning keskmine palk;
 - Eeldatakse, millised tegevusalad parki tulevad;
 - Statistika põhjal on leitud töökohtade arv miljoni euro investeeringu kohta.

Inkubaatorite arendamine

- Eeldatud on, et omavalitsus arendab rendipindadel põhinevat inkubaatorit (kinnisvara põhine lähenemine).
- Sammud:
 - Hinnatakse KOV-i investeeringu maht inkubaatorisse, KOV-i jooksvad tegevuskulud ja investeerimise periood;
 - Sisestatakse inkubaatori ruumide pindala;
 - Eeldatakse inkubaatori täitumise parameetrid (täitumise aeg, maksimaalne täituvus);
 - Eeldatakse ettevõtete rendi tase inkubaatoris;
 - Eeldatakse uute töökohtade osakaal ja KOV-i elanike osakaal nende täitmisel ning keskmine palk;
 - Arvestatakse ka väljakolinud ettevõtetega ning ellujäämise määraga.

Osalemine regionaalsete kompetentsikeskuste töös

- Mõju avaldub läbi ettevõtete suurema efektiivsuse ja konkurentsivõime kasvu – suureneb ettevõtete müügitulud ja/või kasum aga ka tööhõive või palgad.
- Sammud:
 - KOV-i panus kompetentsikeskusesse;
 - Hinnang, kui suure osa moodustab KOV-i kulu kompetentsikeskuse eelarvest;
 - Eeldatakse kompetentsikeskuse tegevuse (saadud oskuste) mõju pikkus;
 - Eeldatud müügikordajaga hinnatakse, kui palju kasvab ettevõtete müügitulu kompetentsikeskuse mõjul;
 - Statistika põhjal on leitud, kui palju töökohti on seotud lisandunud müügituluga;
 - Keskmise palga ja KOV tulude osakaaluga tulumaksus (11,96%) abil leitakse KOV-i maksutulu.

Osalemine turismivõrgustikes ja turismiturundus

- Meetme eesmärk on meelitada piirkonda uusi turiste – tulu-kulu arvutuskäik lähtub sellest, kui palju turistipäevi tekitab KOV-i poolt tehtud kulutus.
- Sammud:
 - Hinnatakse meetme mõjuaeg ja mõju vähenemise protsent ajas – tehtud kulu kaotab ajas järk-järgult oma mõju sarnaselt ettevõtete turundustegevustele;
 - Ette on antud turistide külastuspäevade arvu kasv kulude mõjul ja turistide keskmine kulu ööpäevas;
 - Ette on antud keskmine töökohtade arv müügitulu kohta;
 - Hinnatakse KOV-i elanike osakaal uute töökohtade täitmisel ja KOV-i keskmine palgakulu võrreldes Eesti keskmisega.

Üüripindade toetamise meede

- Arendatakse elamispindasid nende väljaüürimiseks uutele KOV-i elanikele, kes asuvad tööle omavalitsuse territooriumil asuvates ettevõtetes;
- Sammud:
 - Hinnatakse KOV-i investeeringu maht üüripindade arendamisse, investeerimise periood ning KOV-i jooksvad tegevuskulud, juhul kui need hiljem tekivad;
 - Tehakse eeldused üüripindade pindala osas;
 - Eeldatakse täitumise parameetrid (aeg, maksimaalne täituvus);
 - Eeldatakse üüri tase (või olla ka 0);
 - Eeldatakse maksumaksjate (töötajate) arv leibkonnas ning keskmine palk.

Osalemine ettevõtlusvõrgustikes

- Eeldatud on, et võrgustike mõju avaldub läbi osalevate ettevõtete suurema konkurentsivõime teadmiste jagamise kaudu;
 - Leitakse KOV-i ettevõtlusvõrgustikes osalemise kulu;
 - Hinnatakse KOV-i osa võrgustiku ülalpidamise kogueelarves;
 - Eeldatakse võrgustiku tegevuste (ettevõtjatele antud teadmiste, ühisturundus) mõju pikkust (max 10 aastat);
 - Eeldatud müügikordajaga hinnatakse, kui palju kasvab ettevõtete müügitulu ettevõtlusvõrgustiku mõjul;
 - Statistika põhjal on leitud, kui palju töökohti tekkib seoses müügitulu kasvuga;
 - Keskmise palga ja KOV tulude osakaaluga tulumaksus (11,96%) abil leitakse KOV-i maksutulu;
 - Hinnatakse ka KOV-i elanike eeldatav osakaal uute töökohtade täitmisel.

Koolitused ettevõtjatele

- Eeldatud on, et koolituste mõju avaldub läbi osalevate ettevõtete suurema efektiivsuse, mille tulemusena suureneb ettevõtete konkurentsivõime ja müügitulu.
- Sammud:
 - KOV-i kulu koolitustele;
 - Hinnatakse, kui suure osa moodustab KOV-i kulu koolituse eelarvest;
 - Eeldatakse koolituse (antud teadmiste) mõju pikkust (max 10 aastat);
 - Müügikordajaga hinnatakse, kui palju kasvab ettevõtete müügitulu koolitus(t)je mõjul;
 - Statistika põhjal on leitud, kui palju töökohti on seotud müügituluga;
 - Keskmise palga ja KOV-i osakaaluga tulumaksus (11,96%) abil leitakse KOV-i maksutulu.

Tulemused

Meede	KOV-i tulu nüüdis- väärtus kokku	KOV-i keskmine tulu aastas	KOV-i investee- ring (kulu)	Tulu/kulu määr	Loodud töökohtade keskmine arv kokku	Loodud töökohtade keskmine arv KOV elanikele
	Ühik	€	€	B/C	tk /aastas	tk / aastas
1. Investeeringutoetus	21 624	2 162	25 000	0,86	3,5	2,6
2. Tegevustoetus	21 009	2 101	25 000	0,84	3,1	2,3
3. Tööstusalade arendamine	3 980 594	99 515	1 831 883	2,17	156,7	117,5
4. Inkubaatorite arendamine	524 511	13 113	191 347	2,74	17,3	12,9
5. Osalemine regionaalsete kompetentsikeskuste töös	17 348	3 470	20 000	0,87	4,5	3,4
6. Osalemine turismivõrgustikus	3 008	301	5 000	0,60	0,8	0,5
7. Üüripindade toetamise meede	147 389	3 685	97 087	1,52	4,9	4,9
8. Osalemine ettevõtlusvõrgustikes	10 364	1 036	10 000	1,04	1,6	1,2
9. Koolitused ettevõtjatele	9 785	979	10 000	0,98	1,5	1,1

**AITÄH KUULAMAST JA
PANUSTAMISE EEST!**

rivo@geomedia.ee